

The background is a dark, atmospheric painting of a stormy sea. The sky is filled with heavy, dark clouds, and the water is turbulent with white-capped waves. In the distance, a small boat with a bright orange light is visible on the horizon. The overall mood is somber and dramatic.

AUGUST STRINDBERG
**LA GENT DE
HEMSÖ**

Traducció de Carolina Moreno Tena

L'AVENÇ

LA GENT DE HEMSÖ

LLEGIR EN CATALÀ
ASSOCIACIÓ D'EDITORIALS INDEPENDENTS

L'AVENÇ

Títol original: *Hemsöborna* (1887)

La traducció d'aquest llibre ha comptat amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Barcelona, setembre de 2018
© de la traducció, Carolina Moreno Tena
© d'aquesta edició, L'Avenç, S.L., 2018
Passeig de Sant Joan, 26, 2n 1a
08010 Barcelona
Telèfon: 93 245 79 21 Fax: 93 265 44 16
www.lavenc.cat
www.ellsllibresdelavenc.cat
www.llegirencatala.cat

Es reserven tots els drets.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, amb excepció prevista per la llei. Adreça a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics) si necessita reproduir algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 93 272 04 47).

L'Avenç forma part de l'Associació d'Editorials Independents Llegir en Català.

Disseny i composició: L'Avenç
Il·lustració de la coberta: August Strindberg, *Staden* [La ciutat], 1903.
Nationalmuseum, Estocolm.

BIC: FC
ISBN: 978-84-16853-23-6
Ref. AVENO102
Dipòsit legal: B. 20925-2018
Imprès a Estugraf

August Strindberg

LA GENT DE HEMSÖ

Traducció de Carolina Moreno Tena

L'AVENÇ
Barcelona
2018

TAULA

Capítol 1. <i>En Carlsson entra a servir i resulta que és un fanfarró . . . . .</i>	9
Capítol 2. <i>Descans dominical i negocis dominicals; el bon pastor i les males ovelles; les becaades que van aconseguir el que necessitaven i el mosso que va aconseguir un dormitori a part . . . . .</i>	23
Capítol 3. <i>El mosso juga les seves millors cartes i es fa amo i senyor de l'hortet, fa callar els galls i... s'aparella amb les seves gallines . . . . .</i>	39
Capítol 4. <i>Es preparen les noces a bombo i plateret i la vella és esposada per la seva fortuna . . . . .</i>	69
Capítol 5. <i>Batussa el tercer dia de les amonestacions, passen per la sagristia i per l'altar, però no arriben al llit de noces . . . . .</i>	97
Capítol 6. <i>Canvien les circumstàncies i els parers; l'agricultura va de baixa i la mineria floreix . . . . .</i>	135
Capítol 7. <i>Els somnis d'en Carlsson es fan realitat; el secreter està ben vigilat, però arriba l'executor i ho liquida tot . . . . .</i>	155

CAPÍTOL PRIMER

*En Carlsson entra a servir
i resulta que és un fanfarró*

Va arribar una tarda d'abril, com un terbolí i amb una gerra de Höganäs lligada a l'esquena amb una corretja. La Clara i la Lotte el van anar a recollir amb el llagut a l'embarcador de Dalarö, però van trigar una eternitat a pujar a bord. Abans calia anar a cal botiguer a buscar un barril de quitrà i a ca l'apotecari a recollir unguent per als porcs, en acabat a correus a comprar un segell i després baixar a casa de la Fia Lövström, a prop del moll, per prestar-li un gall a canvi d'unes lliures de cordill per a les xarxes, i per últim encara havien passat per la fonda, on en Carlsson les havia convidades a prendre cafè i galetes. Finalment van pujar a bord, però en Carlsson es va entestar a portar el timó, tot i que no en sabia perquè no havia vist un bot amb una simple vela quadrada en sa vida i, per això, cridava que hissessin el foc d'una barca que no en tenia.

Al moll de la duana, pràctics i vigilants es van caragolar de riure quan l'embarcació va fer una bordada i se'n va anar a sotavent cap a Saltsäcken.

—Ei! Tens una via d'aigua! —va cridar a plens pulmons un aprenent de pràctic—. Para! Para! —i mentre en Carlsson buscava la via, la Clara el va apartar amb una empenta i va agafar el timó. A cop de rem la Lotte va aconseguir redreçar la barca a fil de vent i de seguida va lliscar a bon pas cap a l'estret d'Aspö.

En Carlsson era de Värmland, un homenet quadrat, d'ulls blaus i amb un nas aguilenc com un ganxo. Era vital, juganer i curiós de mena però, de les coses de la mar, no en sabia un borrall. L'havien cridat per anar a treballar a l'illa de Hemsö perquè es fes càrrec dels conreus i del bestiar, ja que ningú més volia ocupar-se'n d'ençà que el vell Flod havia finat i la vídua s'havia quedat tota sola al mas.

Però quan en Carlsson intentava arrencar de les minyones alguna informació sobre la feina i les condicions de la casa, no rebia més que respostes pròpies dels illencs:

—No ho sé, ves! No t'ho sabria dir! No ho sé ben bé.

No en treia l'aigua clara!

La barca avançava clapotejant entre illots i penyals, mentre l'ànec glacial feia nyec nyec rere les roques i els galls fers jugaven a l'interior dels boscos d'avets; van navegar per braços de mar i corrents fins que va començar a caure la nit i les estrelles es van anar enfilant. Aleshores ja eren a mar obert, on parpel·lejava el far de Huvudskär. Ara passaven de llarg una boia, adés una balisa blanca amb aspecte de fantasma; els cúmuls de neu que encara no s'havien fos brillaven com llençols estesos al sol a emblanquir, les boies treien el cap fora de l'aigua negra i rascaven la quilla quan el llagut els passava per damunt; un gavià endormiscat feia un salt a la roca, espantat, i esverava els xatrac i les gavines amb un xivarri de mil dimonis, i en la llunyania, on les estrelles baixen fins a l'aigua, s'albirava l'ull verd i l'ull vermell d'un vapor molt gran que feia avançar, a pas arrossegat, una llarga guirlanda d'esferes lluminoses que es veien a través dels ulls de bou del saló.

Tot era nou als ulls d'en Carlsson i feia tota mena de preguntes. I ara sí que rebia respostes, tantes, que tenia la ferma sensació d'haver posat els peus en terra ignota.

“Ell era de terra endins”, la qual cosa, si fa no fa, era el mateix que ser del camp per algú de ciutat. El bot va entrar clapotejant en un estret i va quedar a redós, de manera que van ha-

ver d'arromangar-se i remar. I quan, poc després, van entrar en un altre estret, van veure un llum que brillava dins una casa amagada entre verns i pins.

—Ja som a casa —va dir la Clara. El llagut es va ficar dins una cala estreta per un canal que havien retallat en el canyissar que cruixia en fregar la borda, i va sobresaltar una llúcera en zel que havia estat especulant entorn de l'ham d'una canya plantada a la vora.

El gos guardià va bordar i es va veure un fanal que es movia a prop de la casa.

Mentrestant, el bot va ser amarrat a l'extrem de l'embarcador i van començar a descarregar. Van enrotllar la vela a la botavara, van treure el pal i van lligar els estais amb ganxos de fusta. Van desembarcar el barril de quitrà a rodolons, i en poc temps atuells, gerres, cistells i farcells eren a terra.

En Carlsson va mirar al seu voltant, el capvespre encara clar, i va veure una munió de coses noves i estranyes. A fora de l'embarcador hi havia el viver amb el seu gigre, i al llarg de l'embarcador una barana carregada de suros, amarres, rui-xons, ploms, cordes, palangres, hams, i sobre els taulons de fusta, barrils d'arengs, bàssies, nanses, cubells, palanganes, caixes de palangres; al cap de l'embarcador hi havia una pesquera plena de reclams penjant arreu: èiders, becs de serra, ànecs foscos, morells d'ulls grocs, tots dissecats per a la caça d'aus marines; sota el ràfec, veles i pals, remes, gafes, barres de timó, sàssoles, piolets i maces per pescar lotes; i a terra hi havia un mar d'estaques amb les xarxes d'areng esteses a assecar, grans com finestrals d'església, tresmall per pescar palaia amb malles tan grans que podia passar-hi un braç, i xarxes per pescar perques, noves i blanques com els mantells més fins per cobrir els trineus i els cavalls que els tiren; però just des de l'embarcador enfilava el que semblava l'avinguda d'una casa senyorial amb dues fileres de forques que sostenien la gran traïnya. I al capdamunt de la senda, apareixia el fanal projec-

tant la seva llum en la sorra del camí, que cruixia per les closques de mol·lusc i les ganyes de peix seques, i en la teranyina, les escates dels arengs que s'havien quedat enganxades brillaven com gotes de gebre en la tela d'una aranya; però la llum del fanal també il·luminava un rostre envellit, eixut per les ràfegues de vent, i un parell d'ulls amables que s'havien encongint a la vora del foc de la llar. El gos, una bèstia llanuda que tant es movia per mar com per terra, corria davant seu.

—I doncs, ja heu arribat, filles del meu cor? —va saludar la vella—. I el noi ve amb vosaltres?

—Sí, padrina, ja hi som, i aquest que veieu aquí és en Carlsson! —va contestar la Clara.

La vella es va eixugar la mà dreta amb el davantal i la va allargar al mosso.

—Benvingut, Carlsson, confio que t'hi trobaràs a gust, a casa nostra. Heu portat el cafè i el sucre, nenes? I heu guardat les veles al cobert? Molt bé, pugeu, doncs, que menjareu alguna cosa.

I el grup va desfilar costa amunt, en Carlsson en silenci, encuriosit, a l'espera d'esbrinar com se li presentaria la vida en aquella nova plaça.

Un bon foc cremava a la llar de la sala gran i unes estovalles netes vestien la taula extensible de color blanc; sobre les estovalles hi havia una ampolla d'aiguardent cenyida pel mig com un rellotge de sorra i rodejada de tasses de porcellana de Gustavberg amb roses i nomoblidís dibuixats; un pa acabat de fer i torrades dolces cruixents, un platet amb mantega, una sucre-ra i una gerreta de crema completaven el parament. Per a en Carlsson, era una taula de rics que no s'esperava trobar en aquell racó tan allunyat de la civilització. La sala també feia goig de veure, il·luminada per la llum flamejant de la llar, que es creuava amb la de les espelmes del canelobre de llautó, i feia brillar el llustre un tant difús del xifonier de caoba, s'emmirallava en la caixa envernissada i el pèndol de llautó del rellotge

de paret, espurnejava en les incrustacions de plata del canó damasquinat de la llarga escopeta de caçar aus i ressaltava les lletres daurades dels llocs de sermonaris, llibres de salms, almanacs i calendaris de pagès.

—Passa, Carlsson —el va convidar la vella, i en Carlsson, que era fill de temps més moderns, no va córrer a veure el graner sinó que va entrar sense fer-se pregar i va prendre seient, mentre les noies s'ocupaven de la seva arca, que havia quedat a la cuina, situada a l'altre costat de l'entrada.

La vella va despenjar la cafetera dels clemàstecs, hi va tirar una pell de peix per aclarir el cafè i la va tornar a enganxar per donar-li un bull més. En acabat, va tornar a convidar en Carlsson, aquest cop amb l'afegitó d'oferir-li que segués a taula.

El mosso va seure fent rodar la gorra amb els dits mentre provava d'endevinar d'on venia el vent i així saber com encarar les veles, perquè era evident que estava decidit a estar de bones amb la senyora en qüestió, però com que encara no sabia si la vella era de les que suporten la xerrera, no va gosar obrir la caixa de les seves habilitats lingüístiques abans de saber on era la terra ferma.

—Teniu un xifonier singularíssim —va dir com qui no vol la cosa, tot passant els dits per les roses de llautó.

—Mmm! —va dir la vella—, però no hi ha gaire res a dins.

—Ah, prou que ho sé —va dir amb to afalagador en Carlsson i va entaforar el dit petit dins el pany que obria el secreter: segur que hi ha una fortuna aquí dins!

—Bé, abans potser sí que hi havia algun dineret, quan el vam comprar a la subhasta, però vam haver d'enterrar en Flod i en Gusten va haver de marxar a fer el servei militar, i des d'aleshores que aquest mas ha sigut un desori. Després els va agafar el rampell de construir aquesta sala nova, que no serveix per a res, i així hem anat passant... Posa-t'hi sucre, Carlsson, i pren una tassa de cafè.

—Començo jo? —va dir per fer el compliment el mosso.

—Sí, perquè que no hi ha ningú més a la casa —va contestar la vella—. El meu fill ha sortit amb l'escopeta i s'ha endut en Norman, per tant, segur que no faran res de profit. Si se li posa un ocell a tret, adéu al bestiar i adéu a la pesca! Ja ho veus, Carlsson, és per això que t'he fet venir, per posar ordre al mas, i per fer-ho t'hi hauràs de posar una mica fort i agafar els nois per l'orella. No vols una torrada, Carlsson?

—Entesos, mestressa, si m'hi he de posar una mica fort perquè em facin cas, cal que les coses estiguin clares i jo tingui el vostre suport perquè ja me'ls conec, els nois, quan et tracten de tu i la relació és bona i propera —en Carlsson va posar els peus en terra ferma quan es va sentir segur—. Pel que fa als afers de la mar, no m'hi ficaré perquè no hi entenc, però a terra sí, és el meu lloc, i aquí sí que vull governar jo.

—Molt bé, demà al matí ho arreglarem. És diumenge i tindrem tot el dia per parlar-ne. Ara, Carlsson, pren una copeta d'aiguardent i te'n podràs anar a dormir.

La vella el va tornar a servir; en Carlsson va agafar el rellotge de sorra i va deixar que el contingut s'escolés fins a omplir una quarta part de la tassa. I després de fer un glop, es va sentir en disposició de reprendre la conversa decandida que l'havia commogut tan gratament; però la vella s'havia aixecat de taula per atendre la llar, les noies entraven i sortien a correuita i el gos bordava al pati, de manera que l'atenció es va desviar a l'exterior.

—Ara arriben els nois —va dir la vella.

A fora es van sentir veus i el dring del ferro dels talons en trepitjar les roques llises, i entre les alegries de la finestra en Carlsson va veure a la claror de la lluna dues figures masculines amb el canó de l'escopeta a l'espatlla i la motxilla a l'esquena.

El gos va bordar a l'entrada i acte seguit es va obrir la porta de la casa. El fill va entrar a gambades, amb botes d'aigua i

jersei de mariner, i amb l'orgull del caçador satisfet va llançar la bossa de la cacera i un grapat d'èiders damunt la taula del costat de la porta.

—Bona nit, mare, aquí tens la vianda! —va saludar sense adonar-se de la presència del nouvingut.

—Bona nit, Gusten. Heu estat fora moltes hores —la vella va tornar-li la salutació al mateix temps que, a contracor, feia un cop d'ull satisfet als esplèndids èiders i al seu plomatge negre com el carbó i blanc com la calç, el pit rosat i el coll verd marí—. Veig que heu tingut bona cacera. Mireu, ja tenim en Carlsson aquí, tant que l'esperàvem!

El fill va llançar una mirada escrutadora des dels seus ulls esmolats, mig ocults sota les parpelles pèl-roges, i de seguida va mudar l'expressió de la cara, que va passar de franca a reservada.

—Bona nit, Carlsson —va dir amb to sec i esquiú.

—Bona nit —va contestar el mosso, esmerçant un to desimbolt, disposat a convertir-se en el seu superior tan bon punt hagués deixat les coses clares al noi!

En Gusten va ocupar el lloc de cap de taula amb el colze a l'ampit de la finestra i va deixar que la seva mare li servís una tassa de cafè que ell va regar amb aiguardent i es va prendre mentre observava en Carlsson de reüll i aquest inspeccionava els ocells.

—Són unes preses excel·lents —va dir en Carlsson estrenyent-los pel pit per comprovar si estaven prou grassos!— Ets un tirador molt destre, pel que veig, ja que el tret ha anat a parar en el lloc encertat!

En Gusten va respondre amb un somriure murri, perquè de seguida va veure que el mosso no hi entenia un borrall, de caça, en elogiar-lo per un tret que havia entrat en la direcció del plomatge i que, per tant, el feia inservible com a reclam.

Però en Carlsson va continuar xerrant, impàvid: va elogiar les bosses de pell de foca, va lloar l'escopeta i es va anar fent

tan petit com va poder, es va mostrar tan ignorant sobre la vida al mar com realment era, i més i tot.

—Què n'has fet, d'en Norman? —va preguntar la vella que ja feia cabotades.

—Està pujant les coses del cobert —va contestar en Gusten—, però de seguida serà aquí.

—I en Rundqvist se n'ha anat al llit. Comença a ser hora d'anar a dormir i en Carlsson deu estar cansat després del viatge. Si m'acompanyes, t'ensenyaré on dormiràs.

En Carlsson s'hauria quedat de bon grat per veure com es buidava el rellotge de sorra, però les insinuacions eren massa clares per gosar esquivar-les. La vella el va acompanyar fins a la cuina però va tornar de seguida amb el seu fill, que ja havia recuperat un aire més animat.

—I doncs, què en penses? —va preguntar la vella—. A mi em sembla que és un home formal i voluntariós!

—Nooooo! —va dir en Gusten allargant la resposta—. No te'l creguis, mama, no diu més que tonteries, aquest corc!

—Oh, què em dius ara! Pot ser un home com cal encara que sigui un xerraire.

—Creu-me, mama, és un fanfarró i ens ho farà patir fins que no ens el traiem de sobre. Però no hi fa res. Que treballi per guanyar-se el sou i que no se m'acosti gaire. Ja sé que no creus mai res del que et dic, però ja ho veuràs... ja ho veuràs! I quan te'n penedeixis, serà massa tard! Com va anar, sinó, amb el vell Rundqvist? Ell també tenia una llengua regalada però l'esquena massa delicada, i ara l'hem d'aguantar fins el dia que es mori. Aquests engalipadors de paraula fàcil només apareixen quan el plat és a taula. Creu-me!

—Ja, ets com el teu pare, Gusten: no creus en les bondats de la gent i després els demanes l'impossible! En Rundqvist no és un home de mar, és terrassà també, però això no vol dir que no sàpiga moltes coses que els altres ignoren; i, d'homes de mar, no en tindrem cap més, perquè després es fan a la mar o se'n

van a treballar a la duana o com a pràctic, de manera que aquí només hi vindrà gent del camp. Ja ho veus, és el que hi ha.

—Prou que ho sé, que ara ningú no vol fer de servent, sinó que tothom vol treballar per a la Corona i aquí només arrepleguem les escorrialles del camp. És impensable que la gent com cal vulgui venir a l'arxipèlag a no ser que tingui bones raons i per això insisteixo, mama, tingues els ulls ben oberts!

—Sí, sí, Gusten. Tingues tu els ulls ben oberts —va repetir la vella— i vigila bé el que tens perquè tot plegat serà teu algun dia. Hauries de ser més a casa en comptes de passar-te el dia fent el dropo al mar o almenys no distreguis els altres de la seva feina.

En Gusten va agafar un dels èiders i va contestar:

—Ui, sí, mare, però segur que t'agradarà tenir un bon rostit a taula després de servir cansalada i peix sec tot l'hivern, o sigui que prou de xerrameca. Per cert, jo no vaig a la taverna però m'he de divertir d'una manera o altra. Tenim prou menjar i alguns diners al banc, i el mas no s'està podrint! És més, si algú vol calar-hi foc, endavant, està assegurat contra els incendis!

—D'acord, el mas no s'està podrint, ho sé prou bé, però tota la resta cau a trossos: s'han d'arreglar els tancats, les rases s'han de buidar, la teulada de l'estable s'està desfent i plou sobre les bèsties, no hi ha cap passarel·la sencera, les barques s'esquerden de tan seques que estan, les xarxes esperen que algú les impregni i s'ha de cobrir la lleteria. I, i, i... hi ha tantes coses per fer i que no es fan! Ara veurem si podem enllestir-les d'una vegada, ara que tenim aquí un home expressament per posar ordre. Veurem si en Carlsson és la persona encertada!

—Au, va, doncs, que ho faci! —va etzibar en Gusten aixecant-se els cabells curts i posant-se'ls de punta—. Ara ve en Norman! Vine, pren una copeta d'aiguardent, Norman!

En Norman, un home petit, rabassut, de cabells blancs, bigotis canosos i ulls blaus va entrar a la sala i es va deixar caure

al costat del company de cacera després d'haver saludat la vella. I quan els dos herois havien tret les pipes d'argila cuita de la butxaca de l'armilla i les havien omplert amb tabac L'Àncora Negra, van començar a repassar, com fan els caçadors i amb un cigaló a la mà, tret a tret, totes les seves gestes a mar obert. I van examinar les aus, passant el dit per la ferida de bala, van comptar els perdigons, van discutir les perdigonades en disputa i van planificar noves sortides.

Mentrestant, en Carlsson havia entrat a la cuina buscant el seu allotjament.

Es tractava d'una sala de sostre nu, amb aspecte de buc amb la quilla enlairada, plena a vessar de tota mena de mercaderies. A dalt de tot, sota el carener ensutjat, penjaven xarxes i estris de pesca de les bigues; a baix, hi havia les planxes i els taulons estibats per assecat; madeixes de lli i cànem, ruixons, ferro forjat, manats de cebes, espelmes, cistells; en un travesser hi havia una llarga filera de reclams recentment dissecats; en un altre, pells d'ovella llançades per sobre; d'un tercer gronxaven botes de mariner, jerseis de llana, samarretes, camises i mitjons; i entre biga i biga hi havia pals de fusta pels quals passaven pans amb un forat al mig, bastons fets amb pell d'anguila, perxes amb palangres i tiges amb un ham a l'extrem.

Sota la finestra del pinyó, hi havia una taula de fusta sense pintar i, arrambats a les parets, tres sofà-llits, fets amb llençols nets però aspres.

La vella en va assignar un a en Carlsson i, en allunyar-se amb el llum, va deixar el nouvingut en la penombra, il·luminada tènuement només per la brasa de la llar i un raig curt de claror de lluna que s'estenia pel terra, partit i quadriculat pel marc i pels llistons. Per raons d'intimitat, no hi havia llum entre els llits, ja que les noies també dormien a la cuina, i en Carlsson va començar a desvestir-se a l'entrellum. Es va treure la jaqueta i les botes, i va agafar el rellotge que duia a la butxaca de l'armilla per posar-lo a la llum dels carbons ardents de

la llar. Havia ficat la clau al forat i començava a girar-la amb mà poc avesada, ja que només feia anar el rellotge els diumenges i en ocasions solemnes, quan va sentir una veu profundament ronca que s'alçava de sota els llençols d'un llit:

—Ves, si té rellotge i tot, aquest!

En Carlsson va fer un bot, va mirar cap avall i en la claror del caliu va veure un cap borrallut amb un parell d'ulls mig clucs sostinguts sobre dos braços peluts.

—I tu què n'has de fer? —va contestar per no quedar-se callat.

—Si m'hi anés res, faria repicar les campanes dues vegades i això que a missa no m'hi veuen el pèl! —va contestar el cap negre.

—Si t'hi quedes enganxat, ja et portaré una galleda d'aigua i llestos.

—No sona gens malament —va dir l'altre caçant-la al vol—. Però en qualsevol cas deus ser un home elegant, veig que portes botes de tafilet i tot.

—Què dius? I de cautxú també, si cal!

—Mare meva, de cautxú també! Si és així, és clar que em pots convidar a una copeta!

—I tant que puc —va contestar en Carlsson decidit i va anar a buscar la gerra de Höganäs—. Endavant, serveix-te.

Va treure el tap, va fer un glop i li va passar la gerra.

—Que Déu el beneixi, hi pujaria de peus, que és aiguardent. Per tant, salut i benvingut al poble! Ara ja puc dir-te de tu, Carlsson, i tu em pots anomenar el boig d'en Rundqvist, perquè és així com em diuen.

I es va arraulir sota l'edredó.

En Carlsson es va desvestir i es va esmunyir dins el llit, després de penjar el rellotge del saler de la paret i de col·locar les botes al mig de la sala, de manera que els talons vermells de tafilet es veiessin des de fora. A dins, tot era silenci i només se sentia en Rundqvist que ensumava els mocs a prop de la llar. En

Carlsson estava despert, pensant en el futur; tenia les paraules de la vella clavades al cervell com un clau roent: que havia de ser superior als altres i que havia d'aixecar el mas. Aquell clau li havia provocat una inflamació que l'agullonava com si li hagüés crescut un bony a dins el cap. Pensava en el xifonier de caoba i en els cabells pèl-rojos del fill i en els seus ulls recelosos. S'imaginava passejant per la finca amb un manat de claus penjant d'una anella dringant-li dins la butxaca dels pantalons, i aleshores se li acostava algú per demanar-li diners, ell s'aixecava el davantal, sacsejava la cama dreta, ficava la mà a la butxaca i notava les claus a la cuixa; agafava el clauer, com qui fa anar la llanada per enquitranar la barca, i quan troba la clau més petita, la que encaixa al pany del secreter, la fa entrar dins el forat, exactament igual que quan hi havia ficat el dit petit aquell vespre, però el forat del pany, que semblava un ull amb la pupil·la al centre, es va arrodonint i engrandint i ennegrint com la boca d'una escopeta i a l'altre extrem del canó veu l'ull del fill, vermell com el d'un gardí, que el sotja amb una mirada esmolada, pèrfida, com qui protegeix el seu or.

De cop, es va obrir la porta de la cuina i en Carlsson es va veure arrencat del seu endormiscament. Al centre de la sala, a on s'havien desplaçat els quadrats de claror de lluna, hi havia dos cossos vestits de blanc que de seguida es van capbussar dins el llit, el qual va grinyolar durant una bona estona com un vaixell contra un embarcador inestable, entre fressa i riures ofegats sota els llençols fins que es va fer silenci.

—Bona nit, noieta —es va sentir que deia la veu d'en Rundqvist, apagant-se—. Somieu en mi, sisplau.

—Sí, pots comptar! —va replicar la Lotte.

—Calla, dona, no contestis a la bèstia aquesta —la va alertar la Clara.

—Sou tan... tan amables...! Tant de bo jo fos tan amable... com... vosaltres! —va sospirar en Rundqvist—. Déu meu, quan un es fa vell ja no pot imposar la seva voluntat i només li

queden les escorrialles de la vida. Bona nit, filles, i aneu amb compte amb en Carlsson, perquè l'home té rellotge i botes de tafilet! És un home afortunat! La sort t'arriba, la sort se'n va, afortunat qui la noia es quedarà...! De què rieu, allà baix...? Escolta'm Carlsson, que em deixaries fer un altre glopet? En el meu racó fa un fred que pela perquè hi passa el corrent d'aire de la xemeneia.

—No, no te'n dono més. Me'n vaig a dormir —li va etzibar en Carlsson, molest perquè li havien interromput els somnis de futur, en els quals no apareixien ni el vi ni les noies sinó que ja es veia en el seu càrrec de “superior”.

Va tornar a fer-se silenci. Tan sols se sentia el murmuri sord de les històries de caçadors que es filtrava a través de les dues portes i entremig del lent tiratge del vent nocturn que entrava pel regulador.

En Carlsson va cloure les parpelles. Mig endormiscat, li arribava la mitja veu de la Lotte recitant alguna cosa que al principi no aconseguia entendre però que, de mica en mica, s'anava desplegant com una sola tirallonga de la qual va distingir: i nopermeteu quecaiguemenlatemptació ansdeslliureunos dequalsevolmalamen. Bona nit, Clara! Que dormis bé!

Al cap d'una estona se sentia roncar en el llit de les noies, però els trons d'en Rundqvist, tant si ho feia jugant com si era a contracor, feien tremolar els vidres. En Carlsson, en canvi, estava mig desvetllat, sense saber ni ell mateix si dormia o estava despert, quan va notar que l'edredó s'aixecava i un cos rodanxó i suat s'arraulia al seu costat.

—No pateixis, sóc en Norman! —va sentir que deia una veu melosa a prop seu i va endevinar que li havia tocat el mosso com a company de llit.

—Caram, caram, però si és el tirador que ha tornat a casa —va carrisquejar el baix rogallós d'en Rundqvist—. I jo que em pensava que era en Calle, el que sortia de caça el dissabte a la nit.

—Au, Rundqvist, què vols anar a caçar tu... si no ja no et queda escopeta! —li va ventar en Norman.

—Et penses que no podria? —s’hi va tornar el vell per tenir ell l’última paraula—. Jo podria caçar un pardalet amb una pistola de fireta i des de sota els llençols...!

—Heu apagat el foc? —els va interrompre, des de l’entrada de la casa, la veu bondadosa de la vella.

—Sí! —van respondre tots a cor.

—Bona nit a tothom!

—Bona nit, mestressa!

I aleshores van venir els sospirs, les alenades, els esbufecs i les ensumades fins que els roncs van agafar el ritme.

Però en Carlsson encara va aguantar despert una estona, comptant els vidres de les finestres per tal que els somnis li revelessin el futur.

“*La gent de Hemsö* és la Gran Novel·la Sueca, de la mateixa manera que *Les aventures de Huckelberry Finn* és la Gran Novel·la Americana.”

Ludvig Rasmusson

La gent de Hemsö, una història tragicòmica de desig, amor i mort entre els pescadors i grangers de les illes de l'arxipèlag d'Estocolm, ens descobreix un Strindberg ben diferent. El vigor i l'humor, així com el dinamisme de la narració, dibuixen una típica història d'ascensió i caiguda, en què tant l'escenari com els protagonistes són alhora específics i arquetípics. El relat s'obre amb l'arribada a Hemsö d'un personatge anomenat Carlsson, que ha estat contractat per portar la granja de la vídua Flod. La seva aparició, però, no serà ben rebuda per tothom. Basada en els records dels estius que passava a l'illa de Kymmendö, i banyada amb la llum càlida del sentit de l'humor i de l'acceptació de la vida tal com és, aquesta va ser la novel·la més popular de Strindberg i, com va dir ell mateix, el seu llibre més assenyat.

L'AVENC Literatures